

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 405. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357185280/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

fra Morgen til sildig Aften for at skrabe de Penge sammen.» Hermed stemmer hans Bemærkning i Afhandlingen *Om Folkeviser*, at Folket er kommet til «at betragte Lovene som en Stormvind eller en anden umenneskelig Magt, overfor hvilken man maa væbne sig eller krybe i Skjul eller fortvivle».

Hans adelige Sindelag bryder sig overalt Vej igennem hans romantiske Lunespil.

Ved Siden af ham staar hans Fælle som Samler og Udgiver af de tyske Folkeviser, *Clemens Brentano* (1778—1842), beslægtet med ham ved sin vilde Husholdning med en rig Fantasi, men ham modsat som ustadig og upaalidelig Person. Brentano er af Naturen mere sprudlende anlagt og smidigere end Arnim; han er en mere glimrende aandelig Fremtoning, der imidlertid ikke som Menneske, kun som sjælehistorisk Tilfælde vækker Interesse. Menneskelig Deltagelse indgyder han kun forsaavidt han ikke, saaledes som hans Aandsfrænde Zacharias Werner, overlader sig til sentimental Gemenhed. Han handler ikke lavt, men han er aldrig i strengeste Forstand sanddru, før han, aandelig sløvet, opgiver enhver Fordring paa at virke som Digter eller overhovedet som Forfatter, og kun lever for sine religiøse Sværmerier. Thi det forholder sig næsten med ham som med Hölderlin, der saa ung rantes af Vanvid; de sidste femogtyve Aar af hans Liv er gaaede tabt for Poesien.

Oprindeligt er han blandt Romantikerne Skalken, den ustødige Skelmsmester og Uglspil, der ikke kan lade være ved egen Skyld at miste de Venner, han vinder, og lige saa lidt lade være, selv at sprænge eller fordærve de Stemninger, han med kyndig Haand fremkalder. Der findes hos ham den ellers hos Romantikerne saa sjældne Evne til Gratie i Kunsten, parret med en vis Inderlighed. Det gik ham som adskillige andre frembringende Aander; med Pennen i Haand blev han dybere, alvorligere og fremfor Alt inderligere end han i Livet var. Derfor virker han ikke sjældent som Kunstner søgte, uden derfor som Menneske at have været sand.

Som aandelig Personlighed havde han ingen Rygrad. Og da han ikke fandt noget Hold i sig selv, kendte han overfor Autoritetstroen kun to Væremaader: et Oprør imod den, der overskred alt Maal, og en Underkastelse, der gjorde det samme. Mellem disse Yderligheder svingede hans Væsen, indtil det slog sig til Ro i Underkastelsen.